

MILJÖ- OCH
KONSUMENTNÄMNDEN
VERKSAMHETSBERÄTTELSE

20
19

VÄSTERÅS STAD

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Utveckling och viktiga händelser	3
Uppföljning av styrkort och följekort	6
Uppföljning av risk- och internkontrollplan	8
Uppföljning av synpunkter	9
Miljö- och konsumentnämndens ansvarsområde	10
Uppföljning av ekonomi	30

Utveckling och viktiga händelser

UTVECKLING DE SENASTE FEM ÅREN

Västerås växer och därmed ökar antalet verksamheter som miljö- och konsumentnämnden bedriver tillsyn och kontroll över. Det gäller i första hand restauranger, skolor och förskolor. Nämndens tillsyn fokuseras på de verksamheter som är anmälnings- eller tillståndspliktiga enligt miljöbalken, strålskyddslagen och tobakslagen samt de som är skyldiga att registrera sin verksamhet enligt livsmedelslagen. Nämnden har också tillsynsansvaret för försäljning av receptfria läkemedel. Totalt rör det sig om cirka 1700 verksamheter. Till det tillkommer cirka 3500 enskilda avlopp som också omfattas av tillståndsplikt men där inspektioner genomförs betydligt mer sällan. Nämndens totala tillsynsansvar omfattar dock betydligt fler verksamheter, inte minst inom olika serviceområden som bilverkstäder och andra mindre företag. En växande befolkning innebär också fler klagomål och frågor från västeråsarna att hantera.

VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN I OMVÄRLDEN

Det är mer än tio centrala statliga myndigheter som vägleder och följer upp de kommunala miljönämndernas arbete. Varje central myndighet gör sina uppföljningar av hur kommunerna bedriver tillsyn och kontroll. För att sektorsmyndigheterna ska nå sina mål utifrån de uppdrag de har tilldelats lyfter de viktiga tillsynsområden som kommunerna bör prioritera. I vissa fall är prioriteringarna ett resultat av ändrad lagstiftning. Exempel på skärpningar i lagstiftning som lett till ökad arbetsbörda för kommunerna är tillståndsplikt för försäljning av tobak, införande av sanktionsavgifter för livsmedel samt högre krav på tillsyn av miljöfarliga verksamheter utifrån Industriemissionsdirektivet.

EU:s nya kontrollförfordning om livsmedelskontroll (EU) 2017/625 trädde i kraft i december 2019. Den nya förordningen innehåller ett antal nya begrepp, till

exempel införs begreppet annan offentlig verksamhet och begreppet extra offentlig kontroll försvinner. Det har bland annat medfört att en ny taxa beslutades av fullmäktige i slutet av året. Även delegeringsordningen har reviderats så att det nu är rätt laghänvisningar. Den svenska lagstiftningen har ännu inte anpassats fullt ut och det innebär att både delegeringsordning och taxa kommer att behöva revideras även under 2020.

För att effektivisera sanktionssystemet vid överträdelse av livsmedelslagstiftningen har sanktionsavgifter införts i livsmedelslagen från och med den 1 januari 2019. Hoppet om en snabbt påförd sanktionsavgift är tänkt leda till att livsmedelsföretagare (både fysiska och juridiska personer) i högre grad följer lagstiftningen jämfört med idag. Snabbheten i ett sanktionsavgiftssystem har fördelar i ärenden som annars kan vara lågt prioriterade hos polis och åklagare

Paul Svensson föreläste om hållbar mathantering inför ett fullsatt ACC.

och som därför får långa utredningstider. Den nya arbetsuppgiften har inneburit att förvaltningen behövde ta fram en ny arbetsprocess under våren. Under 2019 har ett 15-tal ärenden utretts inför eventuellt beslut om sanktionsavgift. Vid årsskiftet var tre sanktionsavgifter beslutade.

En ny tobakslag trädde i kraft den 1 juli 2019. Den innebär att bara den som har tillstånd får sälja tobak. Även den som vill bedriva partihandel och sälja tobaksvaror till detaljhandlare måste ha tillstånd. I den nya tobakslagen har också rökförbudet utökats till att gälla vissa allmänna platser utomhus, bland annat uteserveringar, entréer till rökfria lokaler, kollektivtrafikens områden utomhus och inhägnade platser för idrott och lek. Rökförbudet omfattar även elektroniska cigaretter och örtprodukter för rökning. Den som enligt den gamla lagstiftningen anmält tobaks-

försäljning till miljö- och konsumentnämnden får fortsätta sälja om de senast den 1 november 2019 hade ansökt om tillstånd enligt nya lagen. Drygt 100 ansökningar kom in till nämnden under senhösten. Att informera företag om förändringarna, införa en helt ny arbetsprocess, kompetensutveckla handläggarna i de nya moment som ingår i tillståndsprocessen samt att handlägga tillståndsansökningar har varit resurskrävande. Dessutom har det utökade rökförbudet medfört många frågor från restauranger och andra företag i staden om hur lagstiftningen ska tolkas både inför att lagstiftningen skulle träda i kraft och efter ikraftträdandet. Under hösten arbetade tre personer heltid för att klara av dessa arbetsuppgifter. Det har i sin tur medfört omprioriteringar, främst inom livsmedelskontrollen.

HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE UNDER ÅRET

Miljö- och konsumentnämnden upphandlade under 2019 ett modernt verksamhets-system. Det har varit ett grannliga arbete som har genomförts av förvaltningens personal tillsammans med upphandlings-enheten. Eftersom upphandlingen har tagit mycket tid inom befintliga ramar har resurser fått tas från tillsynen.

Det nya IT-systemet ger möjlighet till effektiva arbetsprocesser i ett helt digitalt flöde. Dessutom kan systemet utvecklas med e-tjänster för både verksamheter och invånare. E-tjänster är en service som en modern myndighet förväntas erbjuda sina invånare. Investeringen i nytt IT-system medför ökade kostnader, men höjer kvaliteten på erbjudna tjänster och underlättar för företag och invånare i kommunikationen med miljö- och hälsoskyddsförvaltningen. Nämndens verksamhet är bred och antalet inkomna ansökningar är begränsade inom flera områden. Det innebär att e-tjänster inte nödvändigtvis ger stora effektivitetsvinster för förvaltningen, utan främst får ses som en service.

Bedömningen är att det även under 2020 kommer att krävas stora personella resurser för att utveckla de digitala arbetsprocesserna.

Förvaltningen har reviderat de två stadsövergripande handlingsplaner som nämnden ansvarar för, Västerås stads handlingsplan för kemikalier 2020-2025 samt Handlingsplanen för god luftkvalitet. Dessutom deltar Västerås i EU-projektet NonHazCity där projektledningen sköts av miljö- och hälsoskyddsförvaltningen. Till dessa övergripande arbeten går det cirka 1,5 tjänster.

Fredrik Ahlin ansvarar för stadens handlingsplan för luft. Här kontrollerar han luftmätningstationen vid Melkertorget.

Under 2019 har sammanlagt cirka en halv tjänst lagts på en enda industri- verksamhet. Miljö- och hälsoskydds- förvaltningen har gjort upprepade tillsyn av anläggningen och har dessutom besvarat cirka 150 klagomål på verksamheten. Förvaltningen har även lagt mycket tid på att lämna ut begärda handlingar i ärenden kopplade till det aktuella företaget. Det har lett till att annan tillsyn har fått prioriteras ned.

Under året har förvaltningen organiserat om arbetet inom miljö- och hälsoskydds- enheten för att bredda kompetensen och vara bättre rustad för personalförändringar. Sam- tidigt har rutiner och arbetsätt setts över. Förvaltningen har också haft kontakt med andra myndigheter för att remisser inte ska skickas slentrianmässigt.

Vid förvaltningens tillsyn och kontroll rör sig inspektörerna i olika miljöer. I ett samarbete med polisen har all personal på miljö- och hälsoskydds- förvaltningen fått information om frågor som rör människo- handel. Även utbildning i barnkonven- tionen som lag har genomförts under året.

FRAMTIDA UTVECKLING

Investeringen i nytt verksamhetssystem medför högre IT-kostnader. Ett verksam- hetsanpassat IT-system innebär att miljö- och konsumentnämnden nu kan satsa på digital utveckling till nytta både för att effektivisera tillsynsarbetet men också för att ge möjlighet till e-tjänster för verksam- heter och invånare. För att kunna utveckla verksamheten digitalt avsätter förvaltning- en idag cirka två heltidstjänster. I och med att nämndens verksamhet är bred med vitt skilda områden samtidigt som ärende-

Kristina Storfors Aspengren på inspektion.

flödena inom varje verksamhetsområde är begränsat innebär digitalisering i form av e-tjänster i första hand en kvalitetsökning snarare än en resurseffektivisering. En helt igenom digital handläggning bedöms dock ge effektivitetsvinster på sikt.

Under året kommer förvaltningen att införa upphandlade moduler som innehåller elektronisk mellanlagring för det tidigare verksamhetssystemet i avvaktan på att kunna överföra till ett gemensamt e-arkiv i staden. Inom kort kommer en tillsynsmodul att tas i drift som innebär en effektivisering av tillsyn och kontroll. Det krävs dock ett utvecklingsarbete för att skapa digitala

checklistor och kontrollrapporter för en automatisering av processerna. En modul för verksamhetsanpassade e-tjänster kommer också att införas under våren. I första steget är avsikten att införa e-tjänster för ansökan om tillstånd för enskilt avlopp och värmepumpar.

Kommunfullmäktige har beslutat att frågan om vilken nämnd som ska ha hand om tobaks- och serveringstillstånd ska utredas. Denna utredning ska genomföras under 2020. Både ekonomiska, verksam- hetsmässiga och praktiska frågor behöver utredas.

Uppföljning av styrkort och följekort

Kundperspektivet

STYRKORT • **Kund:** Vi har nöjda kunder och invånare

VERKSAMHETERNA ÄR NÖJDA MED VÅR SERVICE OCH VÅRT BEMÖTANDE

TITEL	UTFALL	MÅL	BEDÖMNING	TREND
NKI Livsmedelskontroll	75.0	75.0		
KOMMENTAR: Resultatet för 2019 är preliminärt. Alla enkätsvar är ännu inte inrapporterade vilket kan innebära att resultatet justeras något.				
NKI Miljö- och hälsoskydd	75.0	75.0		
KOMMENTAR: Resultatet för 2019 är preliminärt. Alla enkätsvar är ännu inte inrapporterade vilket kan innebära att resultatet justeras något.				

Kvalitetsperspektivet

STYRKORT • **Kvalitet:** Vi har rätt kvalitet i våra verksamheter och levererar rätt resultat

VERKSAMHETERNA SKA FÅ RISKBASERAD TILLSYN

TITEL	UTFALL	MÅL	BEDÖMNING	TREND
Andel genomförd tillsyn av planerad enligt verksamhetsplan för verksamheter med årlig avgift	72%	100%		
KOMMENTAR: På grund av personalomsättning och att arbetet med den nya tillståndsplikten för tobak medförde omprioriteringar i verksamheten hann förvaltningen inte med alla inspektioner inom livsmedel och hälsoskydd. Dessa inspektioner kommer att genomföras under 2020.				

Ekonomiperspektivet

STYRKORT • **Ekonomi:** Vi har ekonomi i balans

KOSTNADSEFFEKTIVA INKÖP

TITEL	UTFALL	MÅL	BEDÖMNING	TREND
Andel "tummen upp" köp i VIP	98%	95%		

Medarbetarperspektivet

STYRKORT • **Medarbetare:** Vi har engagerade medarbetare med rätt kompetens

VI HAR ENGAGERADE MEDARBETARE SOM KAN UTVECKLAS I ARBETET

TITEL	UTFALL	MÅL	BEDÖMNING	TREND
Medarbetarengagemang (HME). Totalindex (årsbasis)	75%	80%		↘
KOMMENTAR: Under 2019 har bland annat arbetsbelastningen varit hög inom vissa arbetsgrupper. Det beror både på en högre personalomsättning än normalt och också på enstaka ärenden som har tagit mycket tid.				
Medarbetarengagemang (HME) Delindex Ledning	78%	81%		↘

Uppföljning av risk- och internkontrollplan

Miljö- och konsumentnämnden beslutade i september 2018 om internkontrollplan för 2019. I internkontrollarbetet ingår att identifiera, analysera och åtgärda och kontrollera riskerna i verksamheten. Till planen finns också en verksamhetsanalys, en kontinuitetsplan och en krishanteringsplan. Förvaltningen har även genomfört en säkerhetsanalys.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har under året arbetat med de största identifierade internkontrollriskerna:

- **Sekretessbelagda eller andra känsliga uppgifter eller personuppgifter lämnas ut.**

Risken har värderats högt med anledning av övergång till extern drift av verksamhetssystemet under året. Inför övergången har systemsäkerhetsanalys genomförts. Förvaltningen har fått stöd i arbetet av Västerås stads enhet för Digitalisering och verksamhetsutveckling.

- **Beslut som inte följs upp.** Under året har uppföljningar gjorts regelbundet i verksamhetssystemet för att säkra att beslut om förbud eller föreläggande om åtgärder följs upp och åtgärder vidtas. I de fall brister upptäckts har de återkopplats till handläggaren för rättelse. Uppföljning av handläggningstider sker i samband med uppföljning av kvalitetsmålen i början av 2020.

Fredrik Ahlin i luftmätningstationen vid Melkertorget.

- **Ansträngda och stressade medarbetare.**

Arbetet med att utveckla nya arbetsprocesser har fortsatt. Med stöd av nya digitala verktyg har möjligheter till arbete på distans utvecklats. Under slutet av året inköptes tilläggsmoduler till verksamhetssystemet som kommer att stödja de nya processerna. Genom att införa korta regelbundna avstämningsmöten med medarbetarna har hög arbetsbelastning i många fall kunnat fångas upp tidigare. Dessa aktiviteter ingick i de åtgärder som var kopplade till uppföljning av medarbetarenkäten och följts löpande vid samtal med medarbetarna.

- **Brister i den interna kommunikationen.**

Under året har stadens värdegrund lyfts i samband med gemensamma utbildningsdagar. Även coaching i yrkesrollen har fortsatt med särskilt fokus på de som är nya i yrkesrollen. De regelbundna avstämningsamtalen underlättar också för att tidigt fånga upp oklarheter i kommunikationen mellan medarbetare. Flera nya medarbetare introducerades under våren och en särskild satsning på workshops för samsyn genomfördes för de nya handläggarna på livsmedelsenheten. I samband med arbetsplatsträffar har andra förvaltningar i Västerås stad berättat om sina verksamheter.

- **Upphandlad leverantör kan inte leverera enligt våra önskemål.** Verksamhetssystem upphandlades under året med stöd av Västerås stads upphandlingsenhet så att förfrågningsunderlaget skulle vara väl genomarbetat och att lämpliga sanktioner fanns angivna. Avtal skrevs under sommaren och därefter har olika delar införts stegvis under hösten. Första steget var extern drift.

- **Brist i personella resurser.** En kompetensstrategi har påbörjats under hösten 2019 för att säkra en långsiktig kompetensförsörjning. Det är mycket viktigt att fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare. Som ett led i detta tar miljö- och hälsoskyddsförvaltningen emot examensarbetare och praktikanter som är intresserade av att arbeta inom området. De beslutade

administrativa besparingarna har gjort att icke lagstyrda arbetsuppgifter prioriterats ner och att arbetsprocesser ses över och om möjligt effektiviseras.

- **Förvaltningen ger inte önskad service och bemötande.** Flera nya medarbetare började under 2019 och därför satsades extra resurser på utbildningar både för att både höja kompetensen inom sakområdena och för att lära mer om det lokala näringslivet och de förväntningar som finns på en tillsynsmyndighet. Bland annat deltog samtliga handläggare i Företagsklimatdagen. Dessutom genomfördes coaching i yrkesrollen för de nyanställda. Diskussioner med samtliga medarbetare om Västerås stads värdegrund var ett inslag under höstens utbildningsdag. Under senhösten har tilläggsmoduler till verksamhetssystemet köpts in som kommer att stödja bland annat nya e-tjänster.

Arbetet med risk- och internkontrollen har löpande dokumenterats och redovisats vid arbetsplatsträffar under året. Avstämningar och redogörelser har skett både i ledningsgrupp och i chefsgrupp. Arbetet med ledningssystemet har under 2019 prioriterats ner något på grund av införande av nytt verksamhetssystem. Under hösten infördes Serverat i kommunen och ansökan om registrering av livsmedelsverksamhet är en av de tjänster som erbjuds.

Förvaltningen har utbildningsdagar för samtliga medarbetare vid minst två tillfällen per år. Fokus vid dessa tillfällen är aktuella utvecklingsfrågor samt frågor kopplade till förvaltningens ledningssystem. Vid höstens utbildning diskuteras hur vi mer konkret kan arbeta utifrån Västerås stads värdegrund. Under våren har samtliga medarbetare informerats om korruption och muta, skyddsutrustning och ordningsregler på arbetsplatsen. Nyanställda medarbetare deltog i en intern utbildning i klarspråk och samtliga medarbetare deltog i medieutbildning.

En genomgång av krisplan, kontinuitetsplan och försäkringsplan har skett inför 2020. Krisplanen övades i samband med Rikshemvärnschefens insatsövning i Västerås under hösten.

Uppföljning av synpunkter

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen får i första hand in synpunkter och klagomål per telefon eller e-post, antingen direkt till närmaste chef eller via Kontaktcenter till närmaste chef. Dessa diarieförs i Västerås stads ärendehanteringssystem, Ciceron. De synpunkter som rör bemötande kategoriseras. Eftersom det inte är så många ärenden per år diskuteras inkomna synpunkter löpande i chefsgruppen.

Under 2019 har det endast kommit in en synpunkt som rör bemötande. Den handlade om positivt bemötande i ett konsumentjuridiskt ärende. Dessutom har det kommit fem synpunkter som rör handläggning, varav en av dessa var positiv.

Negativa synpunkter återkopplas till den som lämnat synpunkten. I samtliga ärenden från 2019 har återkoppling skett inom två dagar.

I en tillsynsverksamhet är det ibland svårt att avgöra om synpunkter som rör ärendets handläggning ska hanteras inom ramen för synpunktshanteringen. De synpunkter som hanteras i miljö- och hälsoskyddsförvaltningens synpunktshandtering rör i första hand bemötande och kompetens. Andra synpunkter hanteras inom handläggningen där det även finns

en formell väg att lämna synpunkter genom överprövning. Flera synpunkter på miljö- och hälsoskyddsförvaltningens handläggning i ett specifikt ärende har inkommit under 2019. Det gäller både positiva och negativa synpunkter. De har inte tagits med i sammanställningen.

Med tanke på den omfattande tillsynsverksamhet som bedrivs skulle det kunna finnas fler synpunkter än de som inkommit. Miljö- och konsumentnämnden ingår i undersökningen Insikt som omfattar myndighetsutövning inom bygg, miljö, livsmedel, brand, serveringstillstånd och markupplåtelse. Enkäten skickas ut löpande under året. I samband med undersökningen finns möjlighet att lämna synpunkter i fritext. Dessa synpunkter återkopplas årligen till förvaltningen och är en del i

arbetet med ständig förbättring. Det är troligen enklare för de företag vi bedriver tillsyn över att lämna sina synpunkter i enkäten än att kontakta förvaltningen för att lämna sina synpunkter. En återkommande synpunkt som gäller livsmedelskontrollen är att man vill förlägga kontrollerna så att de inte stör i lunchrusningen på en restaurang. Förvaltningen försöker att störa så lite som möjligt i samband med kontrollerna, men måste också ibland kontrollera att livsmedelshandlingen fungerar även under hög arbetsbelastning i verksamheterna.

Det är viktigt att ständigt påminna handläggarna om hur och var synpunkter och klagomål kan lämnas. Årligen görs en genomgång av rutiner för bland annat synpunkter och klagomål i samband med en arbetsplatsträff.

Miljö- och konsumentnämndens ansvarsområde

Miljö- och konsumentnämnden är stadens myndighet inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Genom miljö- och hälsoskyddsförvaltningen bedrivs ett omfattande tillsyns- och informationsarbete inom följande verksamhetsområden:

- hälsoskydd
- miljöskydd
- förorenade områden
- kemikalier
- renhållning/avfall
- livsmedel
- smittskydd
- strålskydd
- receptfria läkemedel
- tobak och e-cigarett

Nämnden erbjuder dessutom konsumentjuridisk rådgivning.

Nämnden medverkar aktivt i samhällsplaneringen genom deltagande i interna styr- och projektgrupper och som remissinstans i plan- och bygglovsärenden.

VISION

En god livsmiljö – vår drivkraft

VERKSAMHETSIDÉ

Miljö- och konsumentnämnden ska med stöd av lagstiftningen skydda människors hälsa och miljön i Västerås. Vår uppgift är att bidra till ett hållbart Västerås, trygga livsmedel samt värna om konsumenternas intressen. Vårt arbete styrs av nationella mål samt stadens program, policies, planer och riktlinjer.

MÅL OCH UPPDRAG

I april 1999 antog Riksdagen 15 nationella miljö kvalitetsmål som Västerås stad, liksom alla Sveriges kommuner, ska arbeta för att uppfylla. Ett 16:e mål, om den biologiska mångfalden, antogs i november 2005. Miljö- och konsumentnämnden arbetar dessutom med egna mål inom områdena

livsmedel, smittskydd, tobak, receptfria läkemedel, konsumentjuridisk rådgivning och ständig förbättring. Miljö- och konsumentnämndens verksamhetsberättelse har därför ett upplägg som knyter an till dessa mål. I texten anges först det nationella miljö kvalitetsmålet och därefter miljö- och konsumentnämndens mål för samma område. Därefter följer en beskrivning över måluppfyllelsen. I tabellernas sista kolumn anges kopplingen till stadens planer och program. Under 2019 har nämnd och förvaltning även arbetat med målen i Agenda 2030. Miljö- och konsumentnämnden tar årligen fram en detaljerad verksamhetsplan där årets planerade aktiviteter specificeras. Verksamhetsplanen för 2019 var uppdelad på ett 90-tal aktiviteter. Eftersom inriktningen på tillsynen varierar mellan olika år blir uppföljningstalen olika och inte möjliga att jämföra mellan åren.

1. BEGRÄNSAD KLIMATPÅVERKAN

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Koldioxidhalterna från fossila bränslen ska minska genom tillsyn av miljöfarliga verksamheter samt via medverkan i stadens planarbete.
- Energianvändningen ska minska i verksamheter som nämnden bedriver tillsyn över.

Verksamhetsområde	Mål 2019	Aktivitet	Måluppfyllelse	Mål och planer som berörs
Energi	Minska energianvändningen i verksamheter.	Energianvändningen kommer att följas upp från 2018-års tillsynsriktning på miljöfarliga verksamheter.	Uppföljning har skett och resultatet kommer att presenteras för MoKN.	Klimatprogram

2. FRISK LUFT

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Nämnden ska bidra till minskade utsläpp av organiska lösningsmedel, kväveoxider och partiklar till luft.
- Nämnden ska övervaka luftkvaliteten i enlighet med luftkvalitetsförordningen.

Verksamhetsområde	Mål 2019	Aktivitet	Måluppfyllelse	Mål och planer som berörs
Samtliga områden	Bidra och initiera samarbete kring luftfrågor inom staden.	Samordna stadens arbete med att genomföra handlingsplanen för utomhusluft, inklusive besvara planremisser med avseende på luftfrågor.	Förvaltningen samordnar stadens arbetsgrupp för att bevaka och driva frågor som handlar om utomhusluftens kvalitet. Vid fysisk planering är det viktigt att bevaka att luftkvaliteten inte riskerar att överskrida gränsvärden.	Handlingsplan för utomhusluft
		Revidera handlingsplanen för utomhusluft.	Handlingsplanen har reviderats och varit ute på remiss hos stadens förvaltningar och bolag. Beslut i kommunstyrelsen beräknas under första kvartalet 2020.	
	En god kunskap om luftkvaliteten i Västerås.	Mäta partiklar (PM10 och PM2,5), kvävedioxid samt organiska lösningsmedel i utomhusluft.	Mätning har genomförts enligt plan.	
	Västeråsaren har tillgång till aktuell information om luftkvaliteten i Västerås.	Kontinuerlig mätning av kvävedioxid i gaturum. Årlig uppdatering av västeråsbarometern och tillgängliggöra kontinuerlig mätdata via hemsidan.	Mätstationen på Kopparbergsvägen registrerar kvävedioxid och partiklar kontinuerligt. Uppdatering är genomförd av västeråsbarometern. Mätdata presenteras kontinuerligt via länk på Västerås stads hemsida.	

Övriga händelser

Under 2019 har en reviderad version av handlingsplanen för utomhusluft tagits fram. Arbetet har genomförts tillsammans med de mest berörda förvaltningarna i staden och även Vafab och Mälarenergi. Skillnaden mellan den föregående handlingsplanen och nuvarande är till stor del

kunskapslyftet. Föregående handlingsplan var fokuserad på att lära oss mer om hur mätning och beräkning går till, för och nackdelar med dessa metoder och hur stadsplanering påverkar luftkvaliteten. I dag vet vi mer och den naturliga fortsättningen blir att utreda mer. Det vill säga hur ser det ut på våra förskolegårdar? Eller i de

områden som barn och vuxna vistas längre tider, exempelvis lekparken? Mätningar och beräkningar kommer dock att fortsätta användas som stöd i de bedömningar vi gör. Under remisstiden som pågick från april till augusti kom det in en del synpunkter, dock inget som bidrog till några större förändringar.

3. BARA NATURLIG FÖRSURNING

Målet var inte prioriterat 2019 men ingick delvis i löpande tillsyn och i samband med planarbete.

4. GIFTFRI MILJÖ

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Minska användningen av kemikalier som kan hota människors hälsa och miljön eller den biologiska mångfalden i Västerås.
- Tillförseln av hälso- och miljöskadliga ämnen till Mälaren ska minska genom tillsyn av miljöfarliga verksamheter och förorenade områden.
- Förorenade mark- och vattenområden ska identifieras, undersökas och vid behov efterbehandlas eller på annat sätt skyddas så att spridning av föroreningar inte sker.

Verksamhetsområde	Mål 2019	Aktivitet	Måluppfyllelse	Mål och planer som berörs
Miljöfarlig verksamhet	Planerad och händelsestyrd tillsyn på verksamheter med fast årlig avgift.	Tillsyn av A-, B- C- och U-verksamheter med fast årlig avgift. Inriktning mot avfall- och avfallshierarkin (cirka 188 verksamheter).	Totalt var det 174 verksamheter som fick 172 tillsynsbesök och två år bokade i januari 2020.	Miljöprogram
	Minska påverkan från miljöfarliga verksamheter.	U-objektillsyn med fokus på verkstadsindustri, tillsyn (21 verksamheter).	Tillsyn visade sig vara befogad för elva verksamheter och alla har fått tillsynsbesök. Färre verksamheter hade verkstadsindustri än tidigare inventering antydde.	
Minska användningen av farliga kemikalier i Västerås	Minska påverkan på människors hälsa genom att minska användningen av farliga kemikalier.	Samordna stadens arbete med att genomföra kemikaliehandlingsplanen.	Arbetet fortlöper enligt plan. En reviderad handlingsplan har tagits fram och skickats ut på remiss i slutet av 2019.	Västerås stads handlingsplan för kemikalier
		Samordna och delta i EU-projektet NonHazCity.	NonHazCity avslutades under året och resulterade i en förlängning, NonHazCity 2. Förvaltningen deltar och samordnar även NonHazCity 2.	
		Genomföra ett frukostseminarium.	Inget frukostseminarium har genomförts, på grund av att tillgängliga resurser har lagts på tillsyn.	
		Tillsyn på fem butiker som säljer biocidbehandlade varor (samverkansprojekt Kemi).	Fem butiker har fått tillsyn i projektet.	
		Tillsyn på sex butiker som säljer hårfärgningsmedel för hemmabruk.	Sex butiker har fått tillsyn i projektet.	
	Öka medvetenhet och kunskap om farliga kemikalier och farligt avfall.	Inventering och tillsyn av 20 nagelsalonger. Inventeringen visade att det finns drygt 70 nagelsalonger i Västerås.	En översiktlig inventering är utförd. Av de inventerade är 17 inspektioner utförda.	
Minska användningen av varor som kan innehålla farliga kemikalier	Öka medvetenheten och minska mängden farliga kemikalier hos hushållen.	Ta fram informationsfilm om kemikalier i plast som kopplar till projektet Kemikaliesmarta hem	Arbetet med att ta fram filmen har påbörjats under 2019 och kommer att slutföras i början på 2020.	
		Synliggöra utställningen om Kemikaliesmarta hem	Utställningen har varit uppställd på två platser under året.	

Verksamhetsområde	Mål 2019	Aktivitet	Måluppfyllelse	Mål och planer som berörs
Försäljning och användning av kemikalier	Förebygga spridning av farliga ämnen till miljön.	Utskick av förfrågan till försäljningsställen av båtottenfärger om försålda kvantiteter samt sammanställning av svar från butikerna.	Samtliga försäljningsställen, fem stycken, har fått förfrågan och redovisat försäljningsstatistik för 2018.	
		Tillsyn på de butiker som säljer båtottenfärger, sju stycken.	Samtliga butiker som säljer båtottenfärger, fem stycken, har fått tillsyn.	
Minska användningen av farliga kemikalier i Västerås	Öka kunskapen om bekämpningsmedel hos hushållen.	Publicera artikel om bekämpningsmedel i Mälarenergis och Mimers medlemstidningar.	Artikeln publicerades i Mälarenergis tidning Nonstop i maj.	Västerås stads kemikalie-handlingsplan
	Tillförseln av hälso- och miljöskadliga ämnen till Mälaren ska minska genom tillsyn.	U-objektillsyn med fokus på spolplattor för båtvtätt, sju stycken.	Av de fem båtvtättarna i Västerås är det endast tre som idag släpper ut vatten och dessa har fått tillsyn under 2019. De tre har reningsutrustning som Västerås stad äger. Två av dessa klarar inte riktvärdena men kommer att förbättra reningen till säsongen 2020. Orsaken är att båtarna är målade med färger som inte får användas i Mälaren.	
Lagring av brandfarliga vätskor i cisterner	Förebygga spridning av farliga ämnen till miljön.	Nya föreskrifter trädde i kraft under 2018 vilket medför att fler cisterner omfattas. Under 2019 ska vi kontrollera och registrera cisterner hos samtliga miljöfarliga verksamheter vi besöker. Handläggning av installation, skrotning och besiktning sker enligt stående rutin.	Kontroll av cisterner med brandfarlig vätska enligt de nya föreskrifterna har genomförts i den fasta tillsynen på miljöfarliga verksamheter. I övrigt tolv inkommande ärenden som avser installation, kontroll eller skrotning under året.	
Förorenade områden	Minska spridning av föroreningar och risker för människors hälsa och miljön.	Ställa krav på undersökning/ sanering av objekt på förvaltningens prioriteringslista och Västerås stads handlingsplan för förorenade områden (riskklass 1 och 2) samt i samband med markarbeten och exploatering. För flera objekt behöver ansvarsutredningar göras.	Handläggning sker kontinuerligt av både undersökningar och saneringar. Under året har två ansvarsutredningar uppdaterats. Vid exploatering ställs krav på att undersöka marken innan detaljplaner eller bygglov ges. 34 efterbehandlingar har anmälts.	Västerås stads handlingsplan för förorenade områden
		Ta fram och förbättra rutin kring hantering av schaktmassor	Rutinen finns framtagen och förbättringar sker vid behov.	
		Markundersökning av 14 stycken riskklass 2 objekt med bidrag från Naturvårdsverket (12 plantskolor, 1 gjuteri och 1 kontorstryck).	Utredningar är klara, kommunikering med fastighetsägare kommer att ske under 2020.	Västerås stads handlingsplan för förorenade områden
		Ställa krav på undersökning av markföroreningar vid nedlagda handelsträdgårdar, tre stycken, med möjlig ansvarig.	Arbetet inte påbörjat än. Det planeras under 2020.	
		Inspektera pågående saneringsprojekt, åtta stycken.	Nio pågående saneringsprojekt har inspekterats (några objekt fick ett flertal besök).	

Verksamhetsområde	Mål 2018	Aktivitet	Måluppfyllelse	Mål och planer som berörs
Hantering av kemikalier i verksamheter	Avlägsna PCB i fastigheter.	Handlägga inkomna saneringsanmälningar, påminna och följa upp inkomna åtgärdsplaner.	Under 2019 har fem saneringsanmälningar och en dispens handlagts.	Västerås stads handlingsplan för förorenade områden

Övriga händelser

- Förlängning av NonHazCity. I förlängningen kommer fokus ligga på att använda de metoder och verktyg som arbetades fram i NonHazCity 1 samt att nå ut till fler personer med de informationsprojekt som ingår. Vi kommer fortsätta att ställa kemikaliekraav i upphandlingar och informera om bättre val av varor och produkter för en kemikaliesmart vardag.
- Revidering av kemikaliehandlingsplanen genomförd. Remissvaren ska vara inne i januari 2020.
- Träff med båtklubbar, april 2019
- Uppströmsarbetet, samverkan med Mälarenergi. Pågående, inte bara 2019
- Miljöbrottsamverkan (årlig)

Arbete med förorenade områden

- I oljehamnsområdet (område 31/32) har 'område 31/32' sanerats och arbete pågår fortfarande.
- Inom Östra verken har en uppdatering av ansvarsutredningen färdigställts. Det finns en verksamhetsutövare som utreder risker med föroreningarna i området.
- På Öster Mäljarstrand sker fortsatt sanering i samband med byggnationer. Tack vare saneringen har ett riskklass 1 objekt åtgärdats (Telveverken).
- Ett stort exploateringstryck i områden med förorenad mark medför att förvaltningen lägger allt mer resurser på frågor med koppling till förorenade områden. Några av de områdena där undersökningar och sanering har skett är Ängsgärdet, Regattan och Isolatorn.
- Inom Kopparlunden pågår arbete med att ta fram tre nya detaljplaner. Inför detta har markundersökningar och riskbedömningar gjorts i området.
- Vid brandövningsplatsen vid Fågelbacken har PFOS-föroreningar sanerats och rapporterats.
- Västerås stad har fått bidrag från Naturvårdsverket för undersökning av riskklass 2 objekt (tolv plantskolor, ett gjuteri och ett kontorstryck). Undersökningar har skett under 2019.

5. SKYDDANDE OZONSKIKT

Under 2019 skedde inrapporteringen av köldmedia enligt den svenska förordningen om fluorerade växthusgaser (2016:1128) vilket innebär att anläggningar med totalt 14 ton CO₂e (koldioxidekvivalenter) är rapporteringsskyldiga. Bestämmelser om köldmedia finns även i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 517/2014 om fluorerade växthusgaser och reglerar till exempel krav på kontrollintervall.

Syftet med den nya lagstiftningen är att minska utsläppet av fluorerade växthusgaser och att succesivt fasa ut de F-gaser med stark växthuspåverkan. Ett exempel på en F-gas med stark växthuspåverkan är R404A, om ett litet aggregat på 1,5 kg innehåller R404A blir det 5,9 ton CO₂e (Koldioxidekvivalenter). F-gaserna R404A och R507 är mycket vanliga köldmedier i kylar och frysdiskar. Från den 1 januari 2020 får dessa gaser inte fyllas på. Även andra f-gaser med stark växthuspåverkan kommer successivt att fasa ut.

I och med den nya lagstiftningen har alltså fler verksamheter blivit rapporteringsskyldiga och då har även arbetsbelastning med att handlägga rapporterna ökat.

6. SÄKER STRÅLMILJÖ

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Nämnden ska bevaka att västeråsarna inte utsätts för skadlig strålning.

Under året har uppföljande tillsyn utförts på solarierna. Uppföljningen omfattade bland annat förbudet att försälja solkrämer.

Verksamhetsområde	Mål 2019	Aktivitet	Måluppfyllelse	Mål och planer som berörs
Solarium	Minska risken för skadliga effekter av strålning.	Tillsyn av fem solarier under 2019. Uppföljning av 18-årsgräns på samtliga solarier (cirka tolv)	Elva solarier har fått tillsyn och 18-årsgränsen har kontrollerats i samband med detta. Totalt har 40 inspektioner genomförts för att säkerställa att åldersgränsen följs.	

Övriga händelser

- Solarier – Många hade brister, främst gällande nya 18-års åldersgräns. Det innebar att vi har lagt ner betydligt mer tid än planerat, totalt 40 inspektioner på grund av många uppföljningar.

7. INGEN ÖVERGÖDNING

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Utsläppen av näringsämnen till Mälaren ska minska.
- Arbetet med enskilda avlopp inom sammanhållen bebyggelse ska samordnas med planeringen för VA-utbyggnaden i staden.

Verksamhetsområde	Mål 2019	Aktivitet	Måluppfyllelse	Mål och planer som berörs	
Enskilda avlopp	Minska utsläppen av näringsämnen till Mälaren.	Följa upp förbud och förbud med viten (15 stycken) enligt nämndens handlingsplan för det så kallade avloppsprojektet.	Inga förbud har följts upp under året, tid för detta är inplanerat under 2020.	Västerås stads vattenplan	
		Tillsyn av 25 tekniskt avancerade avloppsanläggningar.	Tillsyn har utförts på 20 tekniskt avancerade anläggningar av 30 som bokades. Förbud mot utsläpp har meddelats fyra fastighetsägare.		
		Tillsyn på 100 avloppsanläggningar äldre än 20 år samt uppföljning av tidigare förelägganden	Tillsyn har utförts på 64 avloppsanläggningar. Dessutom har tolv anmält att de frivilligt kommer att åtgärda sina anläggningar. En fastighetsägare har kopplat in sig på det kommunala VA-nätet.		
		Avloppslösning på Almö-Lindö och Skåpholmen, fortsatt arbete: Grupp 1: 9 st Grupp 2: 60 st Grupp 3: 18 st	Två anläggningar har åtgärdats på Almö-Lindö och en på Skåpholmen.		
		Delta i arbetet med verkställandet av stadens VA-utvecklingsplan.	Ett arbete med att uppdatera VA-utvecklingsplanen pågick under år 2019 och beräknas att vara klart under år 2020. Mälarenergi AB ansvarar för planen.		Västerås stads vattenplan (stadens VA-utvecklingsplan)
		Ta fram bedömningsgrunder för de olika delarna i avloppsanläggningar.	Inga bedömningsgrunder togs fram. Detta kommer att prioriteras under 2020.		
Jordbruk	Minska förlusterna av fosfor och kväve från åkermark	Tillsyn av lantbruk inom Bodabäckens avrinningsområde med inriktning mot hantering av stallgödsel.	Projektet är genomfört och avslutat. Totalt besöktes sju lantbruk.	Västerås stads vattenplan	
		Tillsyn av hästhållare inom Sagåns avrinningsområde med inriktning mot hantering av stallgödsel.	Projektet har inte kunnat prioriteras under 2019. Det kommer istället att genomföras i början av 2020.		
		Inventering av hästhållare inom Svartåns avrinningsområde.	Inventeringen är genomförd. 25 hästhållare som har sammanlagt 110 hästar hittades.		
		Minska förlusterna av näringsämnen och bekämpningsmedel från åkermark.	Förvaltningen planerade för att utföra tillsyn på ett lantbruk och det har gjorts. Tillsyninriktningen kommer att användas på alla lantbruk med årlig avgift under 2020.		

8. LEVANDE SJÖAR OCH VATTENDRAG

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Nämnden ska medverka till att sjöars, stränders och vattendrags stora betydelse för friluftslivet och djur- och växtlivet värnas och utvecklas hänsynfullt och långsiktigt.
- Nämnden ska bevaka att badplatser har ett badvatten av god kvalitet.

Övriga händelser

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har under 2019 bidragit till stadens vattenarbete genom deltagande i stadens vattengrupp och dagvattengrupp samt genom arbete med åtgärder och aktiviteter som finns i vattenplanen och dagvattenplanen. Vi bevakar också vattenfrågor i stadens planarbete.

9. GRUNDVATTEN AV GOD KVALITET

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Västeråsarna ska ha tillgång till dricksvatten av god kvalitet.
- Nuvarande och framtida dricksvattentäkter ska skyddas.

Övriga händelser

- De mindre vattentäkterna som är registrerade har genomfört provtagning enligt plan under 2019. Något enstaka prov har fått teknisk anmärkning vid kemisk analys. Vid uppföljande provtagning har vattnet varit bra.
- Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har erbjudit fastighetsägare i kommunen med egen brunn att provta sitt dricksvatten till subventionerat pris. Det gäller privatpersoner som har en brunn som inte omfattas av dricksvattenföreskrifterna. Ett 50-tal prover har lämnats in för analys under 2019.

10. HAV I BALANS SAMT LEVANDE KUST OCH SKÄRGÅRD

Målet beaktas indirekt genom nämndens arbete under målet Levande sjöar och vattendrag och Ingen övergödning.

11. MYLLRANDE VÅTMARKER

Målet var inte prioriterat 2019 men ingick delvis i löpande tillsyn och i samband med planarbete. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen deltog även i stadens natur- och kulturmiljögrupp.

12. LEVANDE SKOGAR

Målet var inte prioriterat 2019 men ingick delvis i löpande tillsyn och i samband med planarbete. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen deltog även i stadens natur- och kulturmiljögrupp.

13. ETT RIKT ODLINGSLANDSKAP

Målet var inte prioriterat 2019 men ingick delvis i löpande tillsyn och i samband med planarbete. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen deltog även i stadens natur- och kulturmiljögrupp.

14. STORSLAGEN FJÄLLMILJÖ

Ej relevant för miljö- och konsumentnämnden.

15. GOD BEBYGGD MILJÖ

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Nämnden ska medverka till en god folkhälsa i enlighet med Folkhälsoprogram för Västerås. Hälsan hos barn och ungdomar ska särskilt beaktas.
- Nämnden ska i sitt tillsynsarbete eftersträva att ingen utsätts för skadliga ljudnivåer.
- Nämnden ska verka för att radon mäts och åtgärdas i enlighet med Handlingsplan för radon.

Verksamhetsområde	Mål 2019	Aktivitet	Måluppfyllelse	Mål och planer som berörs
Inomhusmiljö; ventilation, städning med flera områden	Genom tillsyn säkerställa att ingen utsätts för hälsorisker i grundskolor.	Genomföra cirka 20 inspektioner av grundskolor enligt flerårsplan med inriktning på ventilation. I samband med tillsynen informeras också om tobakslagens regler på skolgårdar.	Under 2019 har 16 inspektioner genomförts. De fyra som återstår planeras i början av 2020.	Miljöprogram
	Genom tillsyn säkerställa att ingen utsätts för hälsorisker i förskolor.	Genomföra cirka 70 inspektioner av förskolor enligt flerårsplan.	70 inspektioner har genomförts.	
	Genom tillsyn säkerställa att ingen utsätts för hälsorisker i gymnasieskolor .	Genomföra cirka 14 inspektioner av gymnasieskolor enligt flerårsplan med inriktning på ventilation. I samband med tillsynen informeras också om tobakslagens regler på skolgårdar.	Elva inspektioner har genomförts. De tre inspektioner som är kvar planeras i början av 2020.	
	Genom tillsyn säkerställa att ingen utsätts för hälsorisker i vårdboenden.	Genomföra cirka 17 inspektioner av vårdboenden.	Elva inspektioner har genomförts. Resterande sex inspektioner genomförs i början av 2020.	
	Genom tillsyn säkerställa att ingen utsätts för hälsorisker i sin bostad.	Genomföra cirka 30 inspektioner av flerbostadshus.	Sju inspektioner har genomförts. Återstoden av inspektionen planeras i början av 2020.	
	Säkerställa att ingen utsätts för hälsorisker i pedagogiska verksamheter.	Inventering och tillsyn av cirka 20 pedagogiska verksamheter.	Inventeringen påbörjades men kunde inte prioriteras. Inga inspektioner genomfördes.	
	Säkerställa att ingen utsätts för hälsorisker på fritidsgårdar.	Inventering av fritidsgårdar.	Inventeringen har inte prioriterats.	
Radon	Förhindra att västeråsarna utsätts för radonhalter över riktvärdet genom miljöprogrammets handlingsplan för radon.	Information till privata fastighetsägare som har förhöjda värden i sina småhus.	Aktiviteten har inte prioriterats. Påminnelser kommer att gå ut 2020.	Västerås stads handlingsplan för radon
	Samtliga förskolor och skolor ska ha ett radonvärde under riktvärdet 200 Bq/m ³	Uppföljning av mätning/sanering på förskolor/skolor.	Uppföljning har skett i samband med inspektioner.	Västerås stads handlingsplan för radon
	Förhindra att västeråsarna utsätts för radonhalter över riktvärdet genom miljöprogrammets handlingsplan för radon.	Uppföljning av antal mätta/sanerade flerfamiljshus.	Förvaltningen har under året fortsatt att uppmana fastighetsägare av flerfamiljshus som inte mätt eller sanerat i tillräcklig omfattning att redovisa radonförhållandena i sina fastigheter. Till och med 2019 har 642 fastighetsägare och bostadsrättsföreningar av 797 mätt och åtgärdat sina fastigheter.	
	Förhindra att västeråsare och andra utsätts för risker.	Inventering av stickande och skärande verksamheter som kan vara anmälningspliktiga.	Viss inventering har genomförts.	

Verksamhetsområde	Mål 2019	Aktivitet	Måluppfyllelse	Mål och planer som berörs
Avfall från verksamheter och hushåll	Genom tillsyn och samverkan säkra att avfallshanteringen i samband med rivningar sker i överensstämmelse med gällande lagstiftning och miljömål.	Utveckla rutiner tillsammans med byggnadsnämnden för kontroll av hanteringen av bygg- och rivningsavfall.	Arbetet har påbörjats men behöver fortsätta för att utveckla bra rutiner.	Västerås stads avfallsplan
	Genom tillsyn säkerställa att avfallssortering fungerar vid rivningar.	Tillsyn av avfall vid rivningar, fem stycken.	Projektet har inte kunnat prioriteras.	
Höga ljudnivåer och buller	Säkerställa att ingen utsätts för så höga ljudnivåer att de riskerar hörselskador eller störande buller som bedöms utgöra olägenhet för människors hälsa.	Tillsyn inför och i samband med evenemang samt kvällstillsyn av restauranger, diskotek och pubar i samarbete med andra myndigheter, bland annat med avseende på höga ljudnivåer och störande buller för närboende.	Hälsoskyddstillsyn under Summer Meet, Cityfestivalen och kvällstillsyn på uteserveringar och nattklubbar vid tre tillfällen.	

Övriga händelser

- Nagelsalongsprojektet – Inventering och tillsyn. Vi anser att det är en bransch som fortsatt kommer behöva tillsyn då det saknas mycket kunskap.
- Vi har börjat be om att elevskyddsombud gärna får vara med vid skolinsektioner. Projektet skola först gjorde att vi fundera på vad vi kan göra mer för eleverna och därför vill vi göra det möjligt att påverka mer och säga vad de tycker.
- Hösten 2018 skickade förvaltningen ut radonpåminnelser till 3 924 småhusägare där förvaltningen saknade uppgifter om radonmätningar. Det betyder att sedan 1990 då miljö- och hälsoskyddsförvaltningen började inventera olika områden i kommunen och fram till i år har totalt 18 596 småhus radonmätts. Av dessa är det 1 955 småhus som har fortfarande har förhöjda radonvärden.

16. ETT RIKT VÄXT- OCH DJURLIV

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Nämnden ska värna om ett rikt växt- och djurliv i Västerås.

Målet var inte prioriterat 2019 men ingick delvis i löpande tillsyn och i samband med planarbete. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen deltog även i stadens natur- och kulturmiljögrupp.

17. EN EFFEKTIV OCH ÄNDAMÅLSENLIG LIVSMEDELSKONTROLL

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- I Västerås ska vi bedriva en livsmedelskontroll som är riskbaserad och får effekt

Verksamhetsområde	Mål 2019	Aktivitet	Måluppfyllelse	Mål och planer som berörs
Normalkontroll	Grundförutsättningarna för att kunna leverera säkra livsmedel är uppfyllda.	Normalkontroller genomförs vid 480 livsmedelsverksamheter.	425 planerade kontroller har genomförts. Brister som upptäckts har följts upp och sanktionsåtgärder vidtagits när det behövs. De kontroller som inte genomförts kommer att genomföras 2020.	
Undersökande kontroll	Identifiera de områden som är särskilt viktiga att kontrollera i varje verksamhet.	Kortare kontroller i 450 livsmedelsverksamheter för att undersöka vilka specialkontroller som är relevanta.	320 kontroller har genomförts och relevanta specialkontroller har identifierats. De kontroller som inte genomförts kommer att genomföras 2020.	
Specialkontroll		Genomföra relevanta specialkontroller utifrån de som identifierats i de utforskande kontrollerna samt i nedanstående aktiviteter. Om antal kontroller inte anges i aktiviteterna nedan kommer antalet att avgöras löpande under året utifrån en riskbaserad bedömning. Tiden för nedanstående aktiviteter ingår i tiden för denna aktivitet.	Totalt 170 kontroller har genomförts inom de aktiviteter som anges nedan. Brister som upptäckts har följts upp och sanktionsåtgärder vidtagits när det behövs. De kontroller som inte genomförts kommer att genomföras 2020.	
	Mat förvaras vid en temperatur som är lämplig samt att varm mat kyls ner på ett bra sätt.	Kontroll av nedkyllning, varmhållning och förvaringstemperaturer i restauranger, storkök, caféer och butiker. Totalt planeras 70 kontroller med detta fokus.	Ingår i de 170 genomförda kontrollerna ovan.	
	Kylkedjan hålls från leverantör till mottagande livsmedelsverksamhet.	Kontroll av att kylkedjan hålls från leverantör till mottagande verksamhet inklusive kontroll av kyl- och frysförvaring hos den mottagande verksamheten	Ingår i de 170 genomförda kontrollerna ovan.	
	Rengöringsrutiner fungerar i livsmedelsverksamheterna.	Kontroll av att verksamheternas rengöringsrutiner fungerar i praktiken. (cirka 160 verksamheter)	Ingår i de 170 genomförda kontrollerna ovan.	
	Vikarierutiner fungerar i livsmedelsverksamheter.	Kontroll av att vikarier i offentliga kök får tydliga instruktioner om bland annat allergikost.	Aktiviteten har inte prioriterats.	
	Säkerställa att kunden får det kött den betalar för	Kontroll av kött i mindre butiker.	Under hösten kontrollerades tio butiker. Flera brister kunde konstateras och därför har aktuella krav samlats i ett informationsblad som sedan skickats ut till de aktuella butikerna. Uppföljning kommer att ske våren 2020. Antalet ingår i de 170 genomförda kontrollerna ovan.	
	Säkerställa att de hamburgare som serveras är säkra att äta.	Kontroll av hantering av kött som ska användas till hamburgare på restauranger	Under hösten kontrollerades 18 verksamheter. Resultatet var bra. Antalet ingår i de 170 genomförda kontrollerna ovan.	
	Säkerställa att snabbmat som säljs som glutenfri är säker för allergiker.	Provtagning av gluten i snabbmat. Antalet kontroller avgörs efter utforskande kontroller.	Provtagning gjordes i 22 verksamheter. Inget prov överskred gränsvärdet. Antalet ingår i de 170 genomförda kontrollerna ovan.	

Verksamhetsområde	Mål 2019	Aktivitet	Måluppfyllelse	Mål och planer som berörs
Specialkontroll	Information om livsmedel ska kunna säkerställas genom hela livsmedelskedjan.	Kontroll av jordgubbsförsäljning. Uppföljning av den inventering som genomfördes 2018 med bland annat kontroll av de fem större verksamheter som registrerades 2018.	Genomfördes i månadsskiftet maj/juni. Verksamheterna hade inga allvarliga anmärkningar.	
		Kontroll för att verifiera ursprung för kött hos importörer, grossister m fl verksamheter som anger att de säljer svenskt kött.	Ingår i de 170 genomförda kontrollerna ovan.	
	Minska antalet livsmedelsburna sjukdomar med fokus på Ehec	Kontrollera att restauranger som serverar rätter av malet/hackat kött hanterar faran Ehec så att risken för sjukdom minimeras. Samtliga restauranger som serverar rätterna råa till "medium rare" ska kontrolleras. Antalet aktuella verksamheter identifieras i samband med undersökande kontroller ovan.	Information om hur hantering ska gå till för att minimera risken för bakterien Ehec har skickats ut till berörda restauranger.	
Normalkontroll	Vattnet från registrerade anläggningar är säkert att dricka.	Kontroll av registrerade dricksvattenanläggningar med avseende på alla relevanta lagstiftningsområden.	Kontroller har utförts vid samtliga registrerade dricksvattenanläggningar.	
Specialkontroll		Kontroll av om det finns ändamålsenliga rutiner för läcklagning och annat reparationsarbete på ledningsnätet.	Genomförs 2020.	
Registrering och riskklassning	Alla livsmedelsanläggningar är registrerade och riskklassade.	Registrering och första kontrollbesök vid nya livsmedelsanläggningar (cirka 100 st).	Under året fick 127 verksamheter ett första kontrollbesök.	
Normalkontroll	Mat som serveras på evenemang och marknader är säker och riskerar inte att vilseleda.	Besök på evenemang och marknader i kommunen för att kontrollera livsmedelshanteringen.	Kontroll har skett inför Irsta-Blixten. Dessutom har kontroller genomförts i samband med Västerås Cityfestival, Summer Meet och Street Food Västerås.	
Övriga kontroller		Livsmedelskontroller som utförs samordnat med hälsoskyddsinspektion vid vissa verksamheter (cirka 30 kontroller)	Under året genomfördes 13 samordnade kontroller. Övriga genomförs 2020.	

Övriga händelser

EU:s nya kontrollförordning (EU) 2017/625 trädde i kraft i december 2019. Den nya förordningen innehåller ett antal nya begrepp, till exempel införs begreppet annan offentlig verksamhet och begreppet extra offentlig kontroll försvinner. Det har bland annat medfört att en ny taxa beslutades av fullmäktige i slutet av året. Även delegeringsordningen har reviderats så att det nu är rätt laghänvisningar. Den svenska lagstiftningen har ännu inte anpassats fullt ut och det innebär att både delegeringsordning och taxa kommer att behöva revideras även under 2020.

För att effektivisera sanktionssystemet vid överträdelse av livsmedelslagstiftningen har sanktionsavgifter införts i livsmedelslagen från och med den 1 januari. Hotet om en snabbt påförd sanktionsavgift är tänkt leda till att livsmedelsföretagare (både fysiska och juridiska personer) i högre grad följer lagstiftningen jämfört med idag. Snabbheten i ett sanktionsavgiftssystem har fördelar i ärenden som annars kan vara lågt prioriterade hos polis och åklagare och som därför får långa utredningstider.

Den nya arbetsuppgiften har inneburit att förvaltningen behövde ta fram en ny

arbetsprocess under våren. Under 2019 utreddes ett 15-sanktionsärenden. Vid årsskiftet hade 3 beslut fattats om livsmedelssanktionsavgifter.

Totalt har 997 livsmedelskontroller genomförts under 2019 på olika typer av livsmedelsanläggningar. Med anledning av omprioriteringar i verksamheten på grund av införandet av ny tobakslag återstår cirka 265 kontroller som inte utförts. Dessa genomförs 2020.

Revisioner av hantering av specialkost i skolor och förskolor genomfördes vid 18 verksamheter under hösten. Kontrollerna var inriktade på att undersöka om köken har lämpliga och fungerande rutiner för hantering av allergener och specialkost när det gäller ansvarsfördelning, inköp, förvaring, beredning, tillagning, servering och rengöring. Inga direkta avvikelser hittades men några förbättringsområden som att maten bör lagas efter recept för att kunna spåra livsmedel som orsakat en allergisk reaktion. Det är också viktigt att det finns tydliga instruktioner för vikarier i verksamheten. Verksamheterna fick även information om att allergiska reaktioner alltid ska rapporteras till miljö- och hälsoskyddsförvaltningen.

MATFÖRGIFTNINGSBROTT OCH KLAGOMÅL

Under året har 54 anmälningar om misstänkta matförgiftningar kommit in till förvaltningen. Ett utbrott konstaterades vara orsakat av norovirus, men det var troligen inget livsmedelsburet utbrott. Det var inte något fall där man kunnat säkerställa en källa till utbrottet med provtagning. Därutöver har 13 klagomål angående redlighet (märkning och annan information) och 39 klagomål angående säkerhet (livsmedelshygieniska risker) handlagts. Dessutom har 51 RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed) handlagts.

EVENT OCH KVÄLLSKONTROLLER

Livsmedelsgruppen har genomfört flera kontroller på kvällstid för att kontrollera verksamheterna på en tid när de inte förväntar sig ett besök. Kontroll har även skett i samband med vissa evenemang i staden.

SVAMPKONTROLL

Svampkonsulenten Eivor Lindgren har på nämndens uppdrag kontrollerat svamp avsedd för försäljning på Stora Torget under augusti-oktober.

18. MINSKAT TOBAKSBRUK

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Nämnden ska arbeta för att ingen ofrivilligt utsätts för passiv rökning.
- Nämnden ska i sitt tillsynsarbete förebygga att ingen försäljning av tobak eller e-cigarett sker till minderåriga.

Verksamhetsområde	Mål 2019	Aktivitet	Måluppfyllelse	Mål och planer som berörs
Uteserveringar	Minska risken för att utsättas för tobaksrök på uteserveringar.	Tillsyn av att rökning på uteserveringar sker enligt gällande regler.	Under året har endast klagomålsärenden och frågor från företagare om det utökade rökförbudet prioriterats.	Västerås stads program för social hållbarhet
Rökning på restaurang	Försäljning av tobak och rökning på restaurang ska ske enligt tobakslagens regler.	Tillsyn av försäljning och rökning på restauranger.	Tillstånd för försäljning av tobak har införts under året. Fyra restauranger har ansökt om tillstånd. Tillståndsprövningarna har prioriterats framför tillsyn under 2019.	Västerås stads program för social hållbarhet
Försäljning av tobak	Försäljning och exponering ska ske enligt tobakslagens regler.	Tillsyn av cirka 80 försäljningsställen.	24 kontrollköp genomfördes under våren och samtidigt informerades företagarna om den nya tobakslagen. Endast en verksamhet sålde utan att fråga om legitimation. Tillsynsprövningar har prioriterats framför tillsyn 2019.	Västerås stads program för social hållbarhet

Övriga händelser

En ny tobakslag trädde i kraft den 1 juli 2019. Den innebär att bara den som har tillstånd för tobaksförsäljning får sälja tobak. Även den som vill bedriva partihandel och sälja tobaksvaror till detaljhandlare måste ha tillstånd.

I den nya tobakslagen har också rökförbudet utökats till att gälla vissa allmänna platser utomhus, bland annat uteserveringar, entréer till rökfria lokaler, kollektivtrafikens områden utomhus och inhägnade platser för idrott och lek. Rökförbudet

omfatta även elektroniska cigaretter och örtprodukter för rökning.

Den som enligt den gamla lagstiftningen anmält tobaksförsäljning till miljö- och konsumentnämnden får fortsätta sälja om de senast den 1 november 2019 hade ansökt om tillstånd enligt nya lagen. Drygt 100 ansökningar kom in till nämnden under senhösten.

Att informera företag om förändringarna, införa en helt ny arbetsprocess, kompetensutveckla handläggarna i de nya moment som ingår i tillståndsprövsprocessen

samt att handlägga tillståndsansökningar har varit resurskrävande. Dessutom har det utökade rökförbudet medfört många frågor från restauranger och andra företag i staden om hur lagstiftningen ska tolkas både inför att lagstiftningen skulle träda i kraft och efter ikraftträdandet. Under hösten arbetade tre personer heltid för att klara av dessa arbetsuppgifter. Det har i sin tur medfört att omprioriteringar fått göras, främst inom livsmedelskontrollen.

19. MINSKAD SMITTPRIDNING

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Nämnden ska i sitt tillsynsarbete minska risken för objektsburen smitta.

Verksamhetsområde	Mål 2019	Aktivitet	Måluppfyllelse	Mål och planer som berörs
Bassängbad	Genom tillsyn säkerställa att ingen utsätts för hälsorisker vid bassängbad.	Inspektion av tio badverksamheter enligt flerårsplan.	Under året har åtta inspektioner genomförts. En planerades direkt i början av 2020. En verksamhet kan bara inspekteras sommartid.	
Blodsmitta	Genom tillsyn säkerställa att ingen utsätts för hälsorisker vid skärande och stickande verksamheter.	Inspektion av drygt 15 tatuereare, fotvårdare och liknande verksamheter enligt flerårsplan.	Under året har nio inspektioner prioriterats. De kvarvarande sex planeras in i början på 2020.	
	Genom tillsyn säkerställa att ingen utsätts för hälsorisker vid skärande och stickande verksamheter.	Inspektion av cirka 20 fotvårdare och liknande, som tidigare inte anmält sin verksamhet.	Under året har inga inspektioner genomförts. De planeras i början av 2020.	
Avfall från verksamheter	Säkerställa att animaliska biprodukter hanteras på ett säkert sätt.	Kontrollera hanteringen av animaliska biprodukter vid tillsyn hos B-, C- och U-lantbruken	Hanteringen har kontrollerats hos 24 lantbruk, i samband med deras ordinarie tillsyn.	

Inom området skärande och stickande verksamheter startar många verksamheter och behandlingar som tidigare inte funnits på marknaden. Kunskapsnivån gällande

hygien- och smittskydd hos verksamhetsutövarna varierar stort då utbildningen kan variera mellan en endagskurs till flerårig utbildning för att genomföra behandlingen.

Övriga händelser

- Under 2019 utfördes tio fartygsinspektioner.

20. SÄKER FÖRSÄLJNING AV RECEPTFRIA LÄKEMEDEL

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Nämnden ska genom sin kontroll säkerställa att hantering och försäljning av receptfria läkemedel följer lagstiftningens krav.

Verksamhetsområde	Mål 2019	Aktivitet	Måluppfyllelse	Mål och planer som berörs
Försäljning av receptfria läkemedel	Säkerställa att försäljning av receptfria läkemedel följer lagstiftningens krav.	Tillsyn med fokus på egenkontroll hos cirka 30 verksamheter som säljer receptfria läkemedel. Kontrollköp.	Under året har 42 kontrollköp genomförts hos verksamheter som säljer receptfria läkemedel.	

21. KONSUMENTERNA HAR MAKT OCH MÖJLIGHET ATT GÖRA AKTIVA VAL

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Konsumentjuridisk rådgivning ska verka för en miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar konsumtion i Västerås.
- Västerås konsumenter ska erbjudas information för att kunna göra medvetna och aktiva val.
- Västerås näringsidkare ska erbjudas information om konsumenträttslig lagstiftning.
- Konsumentjuridisk rådgivning ska prioritera information och rådgivning till utsatta grupper i samhället.

Verksamhetsområde	Mål 2019	Aktivitet	Måluppfyllelse	Mål och planer som berörs
	Erbjuda vägledning, kostnadsfri och opartisk rådgivning till näringsidkare och till konsumenter som har verksamhet eller är bosatta i Västerås.	Direktrådgivning via telefon, e-post och besök samt drop-in i Stadshusetentrén.	Antal kontakter 1 762.	
	Medvetna unga konsumenter som gör aktiva val.	Föreläsningar om konsumenträtt, privatekonomi, hållbar konsumtion mm som riktas till skolelever.	Genomfört 34 föreläsningar. Efterfrågan på föreläsningar har ökat.	
	Att erbjuda kunskap om konsumenträtt och privatekonomi till utsatta grupper.	Genomföra föreläsningar i konsumenträtt och privatekonomi i samverkan med andra aktörer.	Genomfört 13 föreläsningar.	
	Säkerställa att butiker och andra företag vid försäljning av både varor och tjänster följer de i lagstiftningens ställda krav.	Genomföra två marknadskontroller.	Genomfört fyra marknadskontroller; Information vid nybilsköp, Flytvästar för barn, CE-märkning (mobiltelefonstillbehör), Säkerhetsmärkning (latexballonger).	
	Främja konsumenterna och näringsidkarnas intresse om bådars rättigheter och skyldigheter inom konsumentområdet. Sprida information om konsumentlagstiftning.	Genomföra utåtriktade aktiviteter inom områdena motor, boende och resor. Exempelvis mässor och boendemånad.	Genomfört sex aktiviteter.	
	Öka konsumtion av rättvisa produkter i Västerås. Öka förutsättningar för en hållbar handel i Västerås med respekt för miljön, den privata ekonomi och de mänskliga rättigheterna.	Fairtrade City, social hållbarhet och hållbar konsumtion.	Sommarprojekt genomfört samt event vid totalt sju andra tillfällen. Informationsmöten/föreläsningar på företag och föreningar vid fyra tillfällen.	

Övriga händelser

DIREKTRÅDGIVNING

Konsumentjuridisk rådgivning har haft totalt 1762 kontakttillfällen under året. Kontakterna har resulterat i 1631 ärenden. Utöver detta har konsumentvägledarna tagit emot 152 besök. 104 ärenden har avvisats på grund av att konsumenten eller näringsidkaren ringer ifrån en annan

kommun eller att frågan inte var av konsumenträttslig karaktär.

De flesta kontakter har handlat om hantverkstjänster, köp av begagnade bilar samt telekomfrågor och telefonförsäljning.

FÖREBYGGANDE VERKSAMHET

Konsumentjuridisk rådgivning har även genomfört flera förebyggande aktiviteter

under året. Se mässtdeltagande nedan.

Konsumentrådgivarna har också vid flera tillfällen funnits på olika platser i centrum för att dela ut information om konsumenträttigheter. Vid 13 tillfällen har föreläsningar riktade till särskilt prioriterade grupper hållits i samarbete med olika vuxenutbildningar och stödfunktioner inom kommunen.

GYMNASIEFÖRELÄSNINGAR

Under året har ett drygt trettiotal föreläsningar på temat konsumenträttigheter och privatekonomi hållits på gymnasieskolor runt om i kommunen. Efterfrågan stiger på föreläsningar av denna typ, och under 2019 ökade antalet föreläsningar för denna målgrupp med cirka 30 procent.

SENIORDAGEN

Seniordagen är en årligen återkommande temadag som riktar sig till målgruppen 55+. Konsumentjuridisk rådgivning hade en egen monter där vi besvarade frågor och delade ut information som var relevant för målgruppen. 2019 års Seniordag slog besöksrekord och vår monter var väl frekventerad. Konsumentvägledarna tillhandahöll bland annat en uppskattad märkningsguide – en vägledning för olika produktmärkningars betydelse.

BOMÄSSAN

Frågor om boende och speciellt hantverkstjänster är ett av de vanligaste problemområdena som konsumentvägledarna får. Konsumentjuridisk rådgivning deltog därför även i år i på Bomässan ute på ABB Arena Syd Västerås. Mässdeltagandet skedde i samverkan med kommunens klimat- och energirådgivare, bygglovshandläggare och miljö- och hälsoskyddsförvaltningens kemikaliehandläggare.

Bland annat fick besökarna svar på frågor om hur ett skriftligt avtal med en hantverkare bör vara utformat för att söka undvika problem vid köp av dessa tjänster. Konsumentvägledningen höll även ett föredrag på mässans scen om hantverkstjänster och vikten av skriftliga avtal.

UT-I-LIVET-MÄSSAN

Konsumentvägledarna medverkade med egen monter på Ut-i-livet-mässan och gav information som är av intresse för unga vuxna, till exempel om köp av begagnad bil, om att flytta till eget boende och resor/studier utomlands. Trots att mässan hade sämre besöksiffror än beräknat var eventet mycket lyckat för oss och vi hade konstant besökare i montern hela dagen.

BOENDEMÅNADEN

Boendemånaden under våren är den årligen återkommande största satsningen för att förebygga den problematik som finns inom boendeområdet, främst hantverkstjänster. Hantverkstjänster/-tvister är den typ av tjänst som konsumenter oftast kontaktar den konsumentjuridiska rådgivningen om. Under boendemånaden fanns konsumentvägledarna på plats under en helg, i samverkan med ett av de större byggvaruhusen i Västerås och delade ut broschyrerna "Tips till dig som ska anlita bygghantverkare" och "Tips till dig som är bygghantverkare" samt ett exempel på ett skriftligt avtal, Hantverkarformuläret. Boendemånaden marknadsfördes bland annat via sociala medier och på stadens webb. Genom samverkan med kommunens bygglovshandläggare och konsumentvägledningen har information om vikten av att skriva avtal vid anlitan av hantverkstjänster under året kontinuerligt även skickats som fysisk post till invånare som beviljats bygglov av Västerås stad. Det material som går ut innehåller broschyr och exempel på ett skriftligt avtal.

BILMÄSSA

Konsumentjuridisk rådgivning medverkade på Västerås Bilmässa den 23 mars på Rocklunda. Mässan var välbesökt och rådgivarna fick många frågor om köp och avtal gällande bilar. Mässan är ett bra tillfälle att skapa nya kontakter och synas på för konsumentrådgivarna och för det dagliga arbetet med bilföretagen som är MRF-anslutna.

KONSUMENTINFORMATION OM RESOR

Under försommaren delades information ut om resenärers rättigheter och skyldigheter vid till exempel inställda flyg eller borttappat bagage ut till resebyråer, resecentrum och till Västerås Flygplats.

CITYFESTIVALEN

Under Cityfestivalen genomfördes en marknadskontroll där konsumentrådgivarna, tillsammans med ett reportageteam från SVT, kontrollerade om leksaker som såldes på marknaden var CE-märkta eller inte. Kontrollen resulterade endast i mindre anmärkningar, inte några anmälningar till Konsumentverket.

JULHANDEL

Konsumentjuridisk rådgivning, publicerar årligen sina bästa tips inför en lyckad julhandel, på vasteras.se, "Snabbguide för en lyckad julhandel" så även detta år. Konsumentvägledarna vimplade också på stan i tomtedräkter för att med hjälp av informationsblad öka medvetenheten om konsumenträttigheter i samband med julhandeln, något som också uppmärksammades i Radio P4 Västmanland.

MEDIAKONTAKTER

Konsumentjuridisk rådgivning medverkade i media vid 19 tillfällen under 2019. Exempelvis intervjuer med Taltidningen, inslag i SVT, medverkan i radio P4 Västmanland, Sisuradio och artiklar i VLT/Västerås Tidning.

VÄSTERÅS – EN FAIRTRADE CITY

Västerås diplomerades den 4 december 2010 som Fairtrade City. Diplomeringen ges till de kommuner i Sverige som engagerar sig för en etisk konsumtion och innebär att kommunerna lever upp till ett antal kriterier som bland annat rör upphandlingen av rättvisemärkta produkter. Arbetet genomförs genom informations-spridning om etisk konsumtion och kommunernas utbud av etiskt märkta produkter i caféer, restauranger, butiker, hotell och på arbetsplatser. Västerås Fairtrade City leds av en styrgrupp med deltagare från miljö- och hälsoskyddsförvaltningen, handeln, organisationer samt förtroendevalda. Gruppen arbetar med att informera om vilken betydelse Fairtrade har för samhället och för att uppfylla de kriterier som krävs för att behålla diplomeringen.

Under 2019 genomfördes ett flertal Fairtrade-aktiviteter, både internt för staden samt utåtriktade. Aktiviteter var bland annat informationsinsatser på centralstationen, i centrum, i kommunens ytterområden och i samband med julhandeln samt under Musikhjälpen. Två

nätverksmöten för fyrstadsnätverket har hållits under året, varav ett i Västerås.

Under World Fairtrade Day förekom ett flertal marknadsföringsaktiviteter med bland annat jonglerande bananer, chokladutdelning samt "eventföredrag" på tre företag/föreningar och på Västerås resecentrum. Marknadsföring av Västerås som en Fairtrade City med budskap om att visa dubbel omtanke i samband med julhandeln har skett på Cityskärmarna och på digitala anslagstavlor runt om i Västerås, kombinerat med närvaro på stan där volontärer delat ut choklad och informationsblad.

Liksom tidigare år genomfördes under sommaren 2019 ett informations- och marknadsföringsprojekt med fokus på etisk handel och Fairtrade City Västerås. Kommunens projektledare samt två stycken sommarjobbare besökte badstränder, parker, mötesplatser och stadsdelscentrum runt om i kommunen för att informera om Fairtrade. Projektet var lyckat och nådde över 4000 västeråsare. Ett liknande projekt planeras inför sommaren 2020.

22. STYRNING, STÖD OCH STÄNDIG FÖRBÄTTRING

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Nämnden ska genom ständig förbättring och effektivisering av verksamheten erbjuda optimal kvalitet på tillsyn och service.
- Allmänhet, media och företag ska ha förtroende för miljö och konsumentnämnden.

Verksamhetsområde	Mål 2019	Aktivitet	Måluppfyllelse	Mål och planer som berörs
Kommunikation	Förvaltningens verksamhetsområden är kommunicerade och mer kända internt och externt.	Fortsatt utveckling av webb, intranät, sociala kanaler samt löpande publicera relevant innehåll.	Verksamheten har löpande publicerat på vasteras.se och Facebook samt presenterat sig på Instagram under två veckor. Medieutbildning för alla medarbetare genomfördes.	Västerås stads kommunikationspolicy
		Ta fram ny samt revidera befintliga trycksaker och annonser, samt rörlig film	Ett mindre antal trycksaker har tagits fram under året. Minskningen av trycksaker och annonser i traditionell media fortsätter och beror på ökad digital närvaro.	
		Delta i utställningar, mässor och andra utåtriktade aktiviteter.	För fjärde året deltog förvaltningen med egen monter på Brunby lantbruksdagar och Bomässan. Ett tredje öppet seminarium med kocken Paul Svensson om Hållbar mathållning lockade många västeråsare. En ny utställning om Kemikaliesmarta hem visades på tre bibliotek.	
		Fortsatt arbete med klarspråk med bland annat språkgranskning av förvaltningens mallar och skrivelser.	Klarspråk är en del av förvaltningens löpande utvecklingsarbete. Under året genomfördes en intern utbildning i klarspråk.	
	Ett gott förtroende för miljö- och konsumentnämnden.	Fortsatt fokus på bemötande. Det är ett led i arbetet med stadens värdegrund.	NKI för hela 2019 blir klart i april. För första halvåret var NKI för livsmedelskontroll 77 och NKI för miljö- och hälsoskydd var 75. Förvaltningen har deltagit i stadens företagslotsfunktion. Alla nyanställda har varit på introduktion hos Västerås Marknad & Näringsliv AB.	
Utveckling	Utveckling av verksamhetens processer med stadens värderingar i fokus.	Utveckling av rutiner, mallar utifrån interna revisioner och förbättringsförslag samt revidera delegeringsordning m fl övergripande styrdokument.	Rutiner och mallar har reviderats vid behov under året. Ny delegeringsordning är beslutad i nämnden. Ny taxa för tobak har beslutats av fullmäktige med anledning av ny tobakslag. Även livsmedelstaxan har ändrats med anledning av förändringar i lagstiftningen.	
		Utveckla/förbättra e-tjänster och IT-verktyg för att förenkla och effektivisera handläggningen. Nytt verksamhetssystem ska införas samt därefter en koppling till ekonomisystemet. Anslutning till SKL:s plattform Serverat.	Förvaltningen har övergått till extern drift av verksamhetssystemet. Flera tilläggsmoduler till verksamhetssystemet köptes in under slutet av året som ett stöd för den digitala utvecklingen. Staden lanserade sin medverkan i Serverat i september. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen bidrar med en tjänst för livsmedelsregistrering.	
		Utveckla digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen tillsammans med övriga tekniska förvaltningar och stadsledningskontoret.	Förvaltningen har under året deltagit i en arbetsgrupp som tagit fram en färdplan och handlingsplan för det fortsatta arbetet.	

Övriga händelser

Upphandlingen av verksamhetssystem med tilläggsmoduler är en viktig grund för den fortsatta digitala utvecklingen.

Utbildning i Barnkonventionslagen har genomförts under hösten 2019. All personal har deltagit i diskussioner

om stadens värdegrund och vad den innebär för förvaltningens interna och externa arbete.

Uppföljning av ekonomi

EKONOMISK ANALYS

Miljö- och konsumentnämnden har genererat ett överskott på cirka 300 000 kronor.

Med anledning av att en ny tobakslag infördes vid halvårsskiftet 2019 uppkom en stor arbetstopp under hösten då alla försäljningsställen för tobak skulle tillståndsprövas. Samtidigt skulle en helt ny arbetsprocess för tillståndsprövning av tobak implementeras. Det innebar att extra resurser behövdes till tobakstillsynen. Att rekrytera personal och lära upp nyanställda tar flera månader och var inte en möjlig väg att lösa resursfrågan på kort sikt. Resurser omfördelades i stället från livsmedelskontrollen för att kunna hantera den ökade arbetsbelastningen. Det innebar att omprioriteringar fick göras inom livsmedelskontrollen och att alla planerade kontroller inte kunde genomföras.

Enligt den taxa som fullmäktige antagit

ska avgiften för tillståndsprövning för försäljning av tobak betalas innan handläggning påbörjas. Det innebar att alla intäkter för handläggningen av tillståndsärenden kom in i slutet av 2019. Tillståndsprövningarna för försäljning av tobak påbörjades i slutet av året men den huvudsakliga handläggningen av dessa kommer att ske första halvåret 2020. Därför har miljö- och konsumentnämnden reserverat 1 291 980 kronor i förutbetalda intäkter för livsmedelskontroll och 725 200 kronor i förutbetalda intäkter för tillståndsprövning för försäljning av tobak.

Omprioritering från planerad tillsyn till händelsestyrd tillsyn har även varit nödvändig inom miljötillsynsenheten. Anledningen är ett specifikt ärende med stort intresse för allmänheten som krävt stora personella resurser. Med anledning av detta har 202 615 kronor reserverats

300 000

KRONOR I ÖVERSKOTT

som förutbetalda intäkt för tillsyn enligt miljöbalken.

Rekrytering har skett och resurser har tillsatts inom alla ovanstående arbetsområden för att kunna genomföra den tillsyn som återstår från 2019.

INVESTERINGAR

Miljö- och konsumentnämnden har haft en investeringsbudget på totalt en miljon kronor för införande av nytt verksamhetssystem med tilläggsmoduler. Verksamhetssystemet har nu tagits i bruk och investeringen är avslutad.

EKONOMISK ÖVERSIKT, MNKR

	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019
Avgifter	11,6	10,0	11,4
Byggbonus	1	0,0	0,0
Summa intäkter	12,6	10,0	11,4
Kostnader för arbetskraft	-22,4	-24,4	-24,2
Hyreskostnader	-2,4	-2,5	-2,6
Övriga kostnader	-8,2	-4,6	-6,4
Summa kostnader	-33	-31,5	-33,2
Årets nettokostnad	-20,4	-21,5	-21,8

VÄSTERÅS STAD

Miljö- och konsumentnämnden

Stadshuset

721 87 Västerås

Kontaktcenter: 021-39 00 00

miljo-halsoskyddsforvaltningen@vasteras.se

www.vasteras.se